

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра слов'янських мов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТИЛІСТИКА ТА КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЧА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Чеська мова та література»

Спеціалізація 035.033 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – чеська

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Стилістика та культура мовлення перекладача
Викладач (і)	ст.викл. Полько Ольга Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-63
E-mail викладача	olha.polko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	90 годин/3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться згідно узгодженого графіка на навчальний семестр. Також консультації можливі в день проведення лекцій чи практичних занять. Консультації можуть проводитися через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Стилістика та культура мовлення перекладача» охоплює вивчення різноманітних стилів та жанрів чеської мови в контексті перекладознавства, аналізує вживання мовних засобів у відповідності з контекстом та мовними традиціями під час виконання перекладів. Студенти отримують можливість вивчати різні аспекти чеської мови, включаючи фонетику, морфологію, синтаксис, лексику та стилістику текстів задля набуття теоретичних і практичних навичок культури та стилістики мовлення перекладача. Крім того, курс сприяє розвитку культурологічного розуміння чеської мови та відображенню її ролі у формуванні чеської культури та ідентичності. Також вивчення цього курсу сприяє формуванню у студентів критичного мислення та аналітичних навичок, необхідних для ефективного розуміння та адаптації до різних мовних та культурних ситуацій.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу «Стилістика та культура мовлення перекладача» полягає в ознайомленні студентів з основними принципами стилістики та культури чеської мови в контексті перекладознавства, практичної сторони перекладу та її зв'язку з чеською культурою. Ця дисципліна спрямована на розвиток у студентів глибокого розуміння мовних засобів та їхнього використання в різних контекстах, а також на формування культурологічного бачення мови як важливого аспекту чеської культурної спадщини.

Основні цілі навчальної дисципліни "Стилістика та культура чеської мови" включають:

- вивчення різноманітних аспектів стилістики чеської мови, включаючи лексику, граматику, фонетику та синтаксис, з метою розкриття їхньої ролі у формуванні мовного стилю та виразності;
- аналіз текстів різних жанрів та стилів з урахуванням культурних та історичних контекстів, що дозволяє студентам краще розуміти взаємозв'язок між мовою та культурою;

- розвиток навичок аналізу та інтерпретації текстів, а також вміння використовувати мовні засоби для вираження ідей та почуттів у відповідності з мовною традицією та культурою;
 - підготовку студентів до роботи з мовною та культурною спадщиною Чехії, що дозволить їм ефективно взаємодіяти з чеськомовною громадськістю та використовувати свої знання у професійній діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

ФК5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку чеської літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

Програмні результати навчання:

ПРН2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН21 Дотримуватися правил академічної доброчесності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36

самостійна робота	30
-------------------	----

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
VIII	035 Філологія 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - чеська	4-й курс	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Stylistika jako vědecká disciplína. Koncept stylu. Jazykový styl, jeho podstata a rozmanitost.	2	2	2
Тема 2. Stratifikace češtiny, její funkční, teritoriální a sociální diferenciac.	2	2	2
Тема 3. Jazykový styl individuální, interindividuální, stylová norma.	2	2	2
Тема 4. Účel, materiál a metody stylistického výzkumu.	2	2	2
Тема 5. Zákonitosti výběru jazykových prostředků (subjektivní a objektivní stylové faktory).	2	2	2
Тема 6. Stylová hodnota výrazových prostředků.	2	2	2
Тема 7. Sféra každodenní komunikace. Hovorový styl a jeho jazykové výrazové prostředky.	2	2	2
Тема 8-9. Sféra odborné a institucionální komunikace. Odborný styl a jeho jazykové výrazové prostředky. Administrativní styl a jeho jazykové výrazové prostředky.	4	4	2
Тема 10. Styl mediální komunikace. Publicistický styl a jeho jazykové výrazové prostředky. Styl reklamy.	2	2	2

Тема 11. Sféra literární komunikace. Umělecký styl a jeho jazykové výrazové prostředky.	2	2	2
Тема 12. Rétorický styl.	2	2	2
Тема 13. Slovní zásoba jazyka z hlediska příslušnosti slov ke konkrétnímu stylu.		4	2
Тема 14. Výstavba komunikátu/textu. Procesuální a resultativní pohled. Prostředky výstavby a strukturace textu. Slohové postupy a jejich modifikace.		4	2
Тема 15. Stylistická klasifikace slovní zásoby. Varianty slov jsou fonetické, morfologické, slovotvorné. Synonymní řečové prostředky.		4	2
Самостійна робота: Опрацювання вибраного тексту і його перепис в іншому стилі з дотриманням усіх стилістичних вимог.			2
ЗАГ.:	24	36	30

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною і ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи (див. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника) Загальні 100 балів включають: 40 балів за письмові роботи на практичних заняттях, 10 балів за самостійну роботу, 50 балів за екзамен.
Вимоги до письмових робіт	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань, креативність рішень, творчий підхід.
Семінарські заняття	Виконані завдання оцінюються за п'ятибальною системою. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь у дискусії, творчий підхід до вирішення сформульованих завдань, виконання творчих робіт.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу - 50 балів.
Підсумковий контроль	Екзамен

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положень: 1 <https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагиату-у-ДВНЗПрикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf> і Положення 2 https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/02/code_of_honor.doc. Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Здобувачі освіти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, підняти бал, отриманий на занятті, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.

Навчання за індивідуальним графіком регламентується Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Здобувачі освіти самостійно опрацьовують матеріал, виконують, згідно прописаного графіку завдання індивідуального плану, за потреби отримують консультацію від викладача у консультаційні години. Неформальна освіта. Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни. Здобувач освіти, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу. Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://dlearn.pnu.edu.ua>.

8. Рекомендована література

1. Adamovičová A. Nebojte se češtiny. Konverzace pro středně pokročilé. Karolinum, 2005 – 283 s.
2. Bischofová J. Čeština pro středně a více pokročilé. Karolinum, 2011. – 324 s.
3. Cvrček V. A kolektiv autorů Mluvnice současné češtiny. Karolinum, Praha, 2015. – 415 s.
4. Čechová, M. Čeština - řeč a jazyk. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2011.
5. Čmejrková, S. Reklama v češtině. Voznice: Leda, 2000
6. Debická, Alena. O výstavbě a stylu textu: statistické analýzy a interpretace. Ústí nad Labem: UJEP, 1999.
7. Hoffmanová J. Stylistika mluvené a psané češtiny. Academia, 2016. – 512 s.

8. Hubaček J., Jandová E., Svobodová D., Svobodová D. Čeština pro učitelé. Vade mecum bohemiae, 2013. – 376 s.
9. Hudousková A. a kolektiv autorů ÚBS FF UK Ústní a písemné vyjadřování pro pokročilé (čeština pro cizince). Karolinum, 2005. – 145 s.
10. Jindra P. Jazyk není nepřítel. Akcent, 2015.
11. Kaderka, P., Mareš, P. A Mrázková, K. Stylistika mluvené a psané češtiny. Praha: Academia, 2016.
12. Vondráček M., Zeman J., Bílková J. Současný český jazyk – stylistika. Opava. – 60 s.
Zdroj: https://is.slu.cz/el/fpf/zima2021/UBK0022/um/E-opora_STYLISTIKA.pdf
Slovníky
13. Honzáková, M., Honzák, F., Romportl, M. Čteme je správně. Slovníček výslovnosti cizích jmen. 3., doplněné vydání Praha: Albatros 2004
14. Nový akademický slovník cizích slov. Kraus, J. (red.). Praha: Academia 2005.
15. Slovník českých synonym/K. Pala, J. Všianský. NLN, Praha, 2000
16. Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení/ N. Svozilová, H. Prouzová. Academia, Praha, 2005.
17. Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. Akademia, Praha 2001.
18. Ukrajinsko-český slovník/ A.Kurimský, R.Šišková. Academia, Praha, 1994.

Викладач:

ст. викл. Полько О. В.